

NYHETSKRÖNIKAN - BERTHOLOF BRÄNNSTRÖM

Är du lönsam, lille vän?

SAMHÄLLSNYTTA. Botniabanan fortsätter att reta sörlänningarna. Nu senast drog kritiken i gång igen efter ett stort och ifrågasättande reportage i huvudstadstidningen Dagens Nyheter.

I DN presenteras det kustnära snabbspåret upp till Umeå så här: "För långa resor, för få resenärer och bara en bråkdel av det antal godståg man hade kalkylerat med".

Att Botniabanan fem år efter invigningen, helt riktigt, inte nått de högt uppsatta målen, tas som intäkt för att hela satsningen var fel. Visserligen nämns att huvudorsaken till att de flesta godståg fortfarande tar den backiga och krokiga stambanan, eller snarare E4, är ett modernt och sofistikerat signal-system som andra större järnvägar i Sverige ännu inte installerat. Men huvudintrycket i

DN:s reportage blir att större infrastruktursatsningar i Norrland inte är samhälls-ekonomiskt lönsamma.

Som ett brev på posten följs publiceringen upp av ett antal inlägg på olika – inte minst Stockholmsbaserade – ledarsidor där förlängningen norrut, Norrbotniabanan, förstas kraftigt ifrågasätts.

"Nya spår i glesbygd var fel projekt redan när beslutet om Botniabanan fattades 1997. Att infrastrukturminister Anna Johansson (S) nu utlovar en fortsättning norrut 2018 är inget mindre än ett svek mot hennes uppdrag", skriver Johannes Åman i DN.

Och det kan man självklart tycka. Pengarna räcker inte till allt och be-

Bäst i augusti

1 Surströmming (och lite kräftor)

2 Bär och svamp (jo, det blir ett bra år)

3 friidrotts-VM (helst utan dopningskandaler)

slutsfattarna måste hela tiden väga nyttan mot kostnaden. Åman och andra storstadsbor tycker att flaskhalsar och andra infrastrukturproblem där först ska lösas, medan flera ledarskribenter på norrländska tidningar kritiserar reportaget slutsats, och försvarar miljardsatsningarna i norr.

Själv irriterar jag mig mer på begreppen samhällsekonomiskt lönsam och samhällsnytta. Vad avgör egentligen om något är lönsamt eller nyttigt på samhälls nivå? Och framför allt – vem avgör detta?

Finns det någon gyllene formel för hur man räknar ut detta?

Och i så fall – hur viktigt är antalet direkt berörda i uträkningen? Eller om man överför begreppen på andra områden – antal elever, patienter eller tjuvar? Hur beräknas den samhälls ekonomiska lönsamheten inom dessa områden – skolan, sjuk- och kriminalvården?

För mig är det mer rimligt att resonera så här:

Vill vi att Sverige fortfarande ska vara ett sammanhållet land, där alla – från norr till

söder – har ungefär samma service och möjligheter?

Om svaret är JA, måste politikerna i sina beslut se till att samhällsbygget också utgår från denna hållning. Det vill säga att investeringarna i såväl infrastruktur, skolor, bostäder och annat "samhällsnyttigt" fördelas så att alla får rimlig del av dem.

Om hela Sverige ska brukas, ska också hela Sverige få utvecklas.

Att vårt land överhuvudtaget är en rik nation – med en välfärd som ännu står sig väl globalt sett – har vi hundraåriga beslut att tacka för. Utan gigantiska investeringar före och efter förra sekelskiftet, i exempelvis järnvägar, vägar och hamnar, hade vi inte kunnat exploatera, exportera och tjäna pengar på de stora naturrikedomarna norrut.

Att ifrågasätta samhällsnyttan med nya, snabba och effektiva järnvägsspår längs Norrlandskusten säger mer om den närsynthet som präglar dem som tror att endast storstädernas banker, butiker och business bygger Sverige.

Nu vankas det surströmming.

Bertholof Brännström är frilansjournalist i Umeå och skriver här var fjärde vecka. Vill du kommentera krönikan? Mejla på bertholof@bobmedia.se

Nästa vecka: Terese Cristiansson.

ALLTID
PÅ EN
MÅNDAG!

Bertholof Brännström

Fågelholkar blir hjältehus i Umeå

NOLIA. 400 holkar till fåglar blir hus till hjältar. I lördags lämnade en delegation från byn Avaträsk över 44 000 kronor till det som ska bli Hjältarnas hus vid sjukhuset i Umeå. Pengarna har de samlat in genom att tillverka och sälja fågelholkar.

– Tidigare har vi samlat in och skänkt nästan 12 000 kronor, berättar Lennart Karlsson stolt.

Totalt blir detta nästan 56 000 kronor som Holkhjälpen, som Avaträskborna kallar sig, har tillverkat och sålt holkar för.

Det var under Noliaveckans näst sista dag som överlämnandet av pengarna för de sålda fågelholkarna skedde.

De 400 holkarna har några bybor tillverkat på onsdagskvällen då de snickrat tillsammans.

– Vi brukar hålla till hos min granne och är oftast mellan sex och nio personer som bygger fågelholkarna, säger Lennart.

Göran Gunnarsson, Lennart Karlsson och Eskil Henriksson från Avaträsk, Dorotea, lämnade över en stor summa till Christer Nederstedt, projektledare för Hjältarnas Hus.

FOTO: PRIVAT

Det var Göran Gunnarsson som kom på idén att de skulle börja ta betalt för de fågelholkar som tillverkades.

Behållningen bestämde de att den skulle gå till ett välgörande

de ändamål. På så sätt skapades Holkhjälpen.

På frågan varför de valde Hjältarnas hus som ändamål för sin välgörenhet svarar Lennart Karlsson:

– Vi tänkte på Barncancerfonden från början, men det var Göran som kom på att vi skulle skänka pengarna till Hjältarnas hus i Umeå.

Hjältarnas hus, som beräknas stå klart vintern 2016–2017, är tänkt att bli ett tillfälligt hem för de barnfamiljer där någon drabbats av långvarig sjukdom och vistas på sjukhuset i Umeå.

Till Norrlands universitetssjukhus remitteras svårt sjuka barn från fyra nordligaste länen. Det innebär att familjer måste splittras om ett barn blir långvarigt sjuk.

Huset, som ska ligga vid parken på sjukhusområdet, byggs av Västerbottens läns landsting.

Bakom den förening som ska driva Hjältarnas hus står Barncancerfonden Norra.

Bruten trend – fler besökte Nolia

NOLIA. Efter en längre tids nedgång ser trenden ut att ha vänt. Stora Nolia i Umeå lockar fler besökare.

När mässan stängde i går eftermiddag kunde vd Tommy Abrahamsson andas ut. Inte sedan 2011 har mässan lockat så många besökare.

– Det är för tidigt att säga var vi landar. Först till veckan vet vi exakt. Men vi är väldigt nära 100 000 besökare, säger Tommy Abrahamsson.

Nästa år arrangeras Stora Nolia i Piteå.

– Vi utvecklar ett konceptet att locka barnfamiljer. Det blev verkligt lyckat.

Nyckeln till framgången är enligt honom att fortsätta satsa brett.

MONICA G ENGSTRÖM

BO WALLIN

REX
HELA SOMMAREN!
Tisdagar REX
Fredagar Maison
Lördagar Club Terrassen
090-70 60 50, rexbar.com

För konferens
och viktiga möten
090-540 54
skeppsviks
herrgård
skeppsvik.se

Dags att boka
kick-off
i Västerbottens skärgård
Norrbykärs Wårdshus
076-241 10 28 • www.norrbyskar.info

BAR | RESTAURANG | IDELL
tapas
Tapas firar 10 år,
välkomna!
facebook.com/tapasbardeli
Storgatan 44 903 26 Umeå | Phone: +46 90 70 10 11

Kvällsbuffé
16.30–20.30
KINARESTAURANG & STEAKHOUSE
Renmarksesp. 12
Tel. 090-13 97 00

上海
Restaurant
Shanghai
Pröva vår fantastiska
lunchbuffé
Vardagar 11–14
Kvällens buffé alla dagar
Storgatan 113, Umeå. 090-77 45 88
restaurangshanghai.se